

Karvalits Ferenc: Árstabilitás – érték és mérték

A Magyar Nemzeti Bank alelnökének előadása a GKI konferenciáján
2007. november 16.

*„Ami késik, az nem múlik.”
Badar, ostoba beszéd.
A nyugdíj késik, én meg múlok.
A nyugdíj késik,
vásárlóereje múlik.
Zörög a névérték a hideg őszben.*

Öreg napjaim
Petri György, 1985.

Azt hiszem, e rövid irodalmi idézet is jól jelzi, közel harminc éve életünk fontos, meghatározó jelensége az infláció. Velünk élő probléma.

Így kell, hogy maradjon? Nem hiszem.

Meggyőződésem, hogy az **árstabilitás elérhető és kívánatos cél. Kívánatos, mert jelentős mértékben hozzájárulhat egy stabil, fenntartható hosszú távú, növekedési pálya eléréséhez.**

Az elmúlt hetekben, hónapokban újra előtérbe kerültek a monetáris politika kérdései, s nem pusztán a napi sajtóban, de szakmai folyóiratok hasábjain is. Ez jó jell Fontosnak tartom, hogy világos képünk legyen az inflációs folyamatok jellegéről, a monetáris politika lehetőségeiről és reális céljairól.

Előadásommal én is ehhez szeretnék hozzájárulni. Talán sikerül néhány elméleti és praktikus félreértést tisztáznunk.

Előadásom négy részből áll.

Először az elmúlt 2-3 évtized akadémiai vitáiban kikristályosodott konszenzus legfontosabb megállapításait összegzem. Azokat az elveket, melyeket mind a neoklasszikusok, mind a neokeynesi iskola közös alapvetésnek ismer el.

Majd az elvi alapokra építve röviden jellemezem a monetáris politika nemzetközi gyakorlatában napjainkban leginkább elterjedt – a legjobb gyakorlatnak tartott – monetáris célkövetés rendszerének elveit, logikáját.

Ezt követően a hazai monetáris politika vitele szempontjából legfontosabb jellegzetességeket emelem ki. Azokat, amelyekről a monetáris politikának és az üzleti élet döntéshozóinak egyformán kell gondolkodni.

Előadásom utolsó szakaszában a költségvetési politika előtt álló kihívásokról szeretnék néhány szót szólni abból a meggyőződésből, hogy egy kis, nyitott gazdaságban a monetáris politika nem lehet sikeres fegyelmezett és kiegyensúlyozott költségvetési politika nélkül.

A monetáris elmélet konszenzusos alapelvei

Az elmúlt három évtized nagyon jelentős fejlődést hozott a közgazdasági elméletben általában, s azon belül a monetáris közgazdaságtan területén is. Ez a fejlődés, a klasszikus iskolák vitája mára kiérlelt egy konszenzust – nevezhetjük ezt akár neokeynesiánus szintézisnek –, amelynek tudományos elvei döntően meghatározzák a modern központi bankok monetáris gyakorlatának kereteit.

Hat alapelvről, megfontolásról lesz szó.

Ezek a következők:

- az infláció mindig monetáris jelenség,
- hosszú távon nincsen átváltás az infláció és a munkanélküliség között,
- az árstabilitásnak fontos jóléti előnyei vannak,
- a monetáris politika feladata a várakozások menedzselése,
- jegybanki függetlenség
- a nominális horgony melletti elköteleződés segít.

Az infláció mindig monetáris jelenség

Az első, és a jegybankok küldetése szempontjából talán a legfontosabb alapelvet Milton Friedman fogalmazta meg 1968-es székfoglaló beszédében az Amerika Közgazdasági Társaság éves ülésén, miszerint „**az infláció mindig és mindenütt monetáris jelenség**”.

Ezt nem mindig gondoltuk így. Keynes a nagy világgazdasági válság után elsősorban a gazdasági stabilizációt tartotta a gazdaságpolitika elsődleges feladatának, amit elsősorban fiskális eszközökkel lehet elérni, a monetáris tényezőknek nem tulajdonított alapvető szerepet.

Ezzel szemben a 60-as évek monetaristái szerint a világgazdasági válságot elsősorban rossz monetáris döntések okozták, és a pénzkínálatot tartották a gazdasági aktivitás és az infláció legfontosabb meghatározó tényezőjének.

Idővel a közgazdászok túlnyomó többsége elfogadta Friedman érvelését a monetáris politika szerepéről. Ez azonban nem jelentette azt, hogy a pénzmennyiség alakulása volna a legpontosabb indikátora az inflációnak, de azt mindenképp, hogy **az infláció végső forrása mindenkor a túlzottan expanzív monetáris politika.**

Az alapösszefüggés ma is igaz, a pénzkínálat együttmozog az árszínvonal emelkedésével – ez a gondolat húzódik meg az Európai Központi Bank második pillérje mögött. Az összefüggés azonban csak olyan hosszú távon érvényes, hogy kevés releváns információval tud szolgálni a monetáris politika viteléhez. Ennek az az oka, hogy rövidtávon a pénzkereslet alakulását számos tényező befolyásolja – például a pénzhasználati szokások és technológiák változása –, melyek nem jelezhetők jól előre.

A konklúzió máig nem változott, **az infláció előzményei között ott szerepel a túl laza monetáris politika.** Ezért a jegybankárok között teljes a konszenzus, hogy **az infláció féken tartása egyértelműen az ő felelőségük. A mi felelőségünk!**

Hosszú távon nincsen átváltás a munkanélküliség és az infláció között

A 60-as évek makroökonómiai elméletének meghatározó munkahipotézise a „Phillips-görbe” volt. Megalkotói – Phillips, Samuelson és Solow – szerint a növekedés és az infláció közötti kapcsolatot átváltás jellemzi. Egyáltalán nem tekintették „rossznak” az infláció emelkedését. Sőt pozitív hatást tulajdonítottak neki, mivel azt feltételezték, hogy ez segít a munkanélküliség alacsonyan tartásában. E politika egyértelmű kudarca, a 70-es évekre jellemző tartósan magas infláció vezetett ahhoz a felismeréshez, hogy **ha a gazdaság szereplői számítanak a magas inflációra, akkor annak már semmilyen gazdaságolajozó hatása nincs.**

A monetáris politikáról való gondolkodás átalakulásában kulcsszerepet töltött be az infláció új modellje, amit „várakozásokkal kiegészített Phillips-görbének” hívunk, melynek „felfedezéséért” a tavalyi évben kapott Nobel díjat Edmund Phelps. A várakozásokkal kiegészített Phillips-görbe modellben nyilvánvaló, hogy hosszú távon nincsen átváltás a munkanélküliség és a növekedés között. A hagyományos növekedés-infláció átváltás csak az infláció meglepetés részére igaz, így csak újabb és újabb inflációs meglepetésekkel lehet tartósan befolyásolni a reálgazdaság pályáját. A felpörgő inflációnak azonban jelentős költségei vannak, nem javítja, hanem rontja a gazdaság növekedési potenciálját.

E felismerés megalapozza a jegybankárok közös értékrendjét, mely szerint **a monetáris politika nem tudja tartósan befolyásolni a gazdaság növekedését.**

Az árstabilitásnak fontos jóléti előnyei vannak

Az infláció féken tartása azért fontos, mert az inflációnak jelentős jóléti költségei vannak. A **magas infláció** megadóztatja a készpénztartást, emiatt aláássa a pénz értékmérő funkcióját. Az infláció elleni védekezés arra ösztönzi a gazdaság szereplőit, hogy idejük és erőforrásaik jelentős részét fordítsák az infláció ellen védelmet nyújtó eszközök megszerzésére, ami a produktív szektorok helyett a pénzügyi szektorok felé tereli a beruházásokat.

Végül a magas infláció a gazdaság hatékonyságát is csökkenti, hiszen sokkal nehezebb felismerni a relatív árváltozásokat, megbecsülni a jövőben várható árakat, így a vállalatok és a lakosság sokkal nehezebben tud jó döntéseket hozni. A magas infláció általában az infláció nagyobb változékonyságával is együtt jár, a nem várt infláció pedig további jóléti veszteség forrása lehet.

A **meglepetésinfláció** jövedelem-átcsoportosítást okoz a hitelfeltevő és a hitelnyújtó között.

Ha ilyen esemény bekövetkezésére előre számítani lehet, az megnöveli a hitelezési költségekben megjelenő kockázati prémiumot és az egész gazdaságban magasabb kamatszintet eredményez. Az adókötelezettségeket is befolyásolja a nem várt infláció (pl. értékcsökkenés, jövedelemadó határok), az ebből eredő torzítások szintén hatékonysági veszteséget eredményeznek.

Végül, de nem utolsósorban az infláció változékonysága nagyban megnehezíti a pénzügyi tervezést, ezzel csökkentve a beruházási kedvet. Ezért az alacsony infláció az egész gazdaságnak érték, előfeltétele a gazdaság tartós és gyors növekedésének.

A monetáris politika feladata a várakozások menedzselése

A monetáris elmélet fejlődésének meghatározó állomása a 70-es évek „racionális várakozások” forradalma. Lucas (1972, 1973) azzal lépett tovább, hogy bemutatta: a gazdasági élet szereplői nem egyszerűen tanulnak a múltból, de várakozásokat is megfogalmazznak a várható jövőbeli politikára vonatkozóan. Döntéseiket ennek megfelelően optimalizálják, minden rendelkezésre álló információt azonnal felhasználva.

E gondolkodásmód legfontosabb üzenete, hogy a monetáris politikára vonatkozó várakozásoknak meghatározó szerepe van a gazdasági szereplők üzleti döntéseiben, aktivitásában. A várakozások befolyásolása meghatározó eleme lett a monetáris elméletnek, s arra mutatott, hogy a döntéshozó szisztematikus, szabály alapú magatartása nagy jelentőséggel bírhat a stabilitás és növekedés biztosításában.

További előrelépést jelentett a dinamikus inkonzisztencia problémájának felismerése, mely Kydland és Prescott nevéhez fűződik. Modelljükben azt mutatták be, hogy a monetáris döntéshozók komoly elkötelezettséget biztosító mechanizmusok nélkül mindenkor azzal fognak szembesülni, hogy a piaci szereplők diszkrecionális intézkedésekre – élénkítésre – számítva folyamatosan tolják fölfelé inflációs várakozásaikat. Ezért a jegybankok akkor lehetnek sikeresek inflációs céljaik elérésében, ha megértik, hogy nem lehet céljuk a foglalkoztatás és a kibocsátás élénkítése azon szinten túlra, ami a stabil árakkal összeegyeztethető. Nem próbálkozhatnak meglepetésszerű élénkítéssel. Mindenkor egyértelmű elkötelezettséget kell mutatniuk az infláció kézbentartásában.

E megfontolások vezetnek bennünket a reputációépítés jelentőségéhez valamint a függetlenség intézményi garanciáinak kérdéseire.

Nominális horgony melletti elköteleződés

Az intézményi megoldásokon túl az időinkonzisztencia-probléma kezelésében fontos szerepe van annak, hogy a jegybankok egy nominális horgonyt választanak végső vagy közbülső célként. A nominális horgonynak választott változóban megjelennek a mai döntések hosszabb távú következményei, ezzel próbálják a jegybankárok megkötni saját kezüket.

Ha a jegybank elkötelezi magát egy nominális horgony mellett, és ezt következetesen bizonyítja is, az kedvezően befolyásolja a várakozásokat. A gazdaság szereplői számára világossá válik, hogy az infláció megemelkedésének veszélyét hordozó helyzetekben a jegybank hogyan fog reagálni, így az önbeteljesítő inflációs várakozások bekövetkezésének valószínűsége csökken. A jól horgonyzott várakozások alapvető értéket jelentenek a gazdaságban. Ha a gazdaság szereplői arra számítanak, hogy a gazdasági sokkok gyorsan lecsengenek, és ezzel összhangban hozzák meg saját döntéseiket, sokkal kisebb reálgazdasági áldozatokkal is eredményes lehet a gazdaság stabilizálása.

Többféle nominális horgony is alkalmas lehet e célok megvalósítására. A monetáris aggregátumokról már szoltunk – rövidtávon nem adnak világos útmutatást a monetáris politika viteléhez.

Vannak gazdaságok, melyek az árfolyamot tekintik nominális horgonynak. Ez elsősorban a horgonyvaluta országával szoros gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokkal rendelkező országok számára járható. Liberalizált tőkepiac mellett azonban nem elhanyagolhatóak a fenntarthatósági kockázatok.

Ma talán az inflációs célkövetés tekinthető a legnépszerűbb rendszernek.

Az elméleti konszenzus elvei és az inflációs célkövetés rendszere

Az inflációs célkövetés rendszerében a jegybank intézményi elkötelezettséget vállal az árstabilitás elérésére – mint hosszú távú elsődleges küldetésre – és egy jövőbeli inflációs célérték elérésére kötelezi el magát. Az inflációs célkövetés rendszerében a monetáris politika ún. „közbülső célja” az inflációs előrejelzés: a jegybank kamatdöntéseivel – előretekintő módon - az inflációs előrejelzést közelíti az inflációs célhoz. Elköteleződésével, kiszámítható magatartásával a várakozások befolyásolására törekszik – ez egy szabályalapú rendszer.

Az inflációs célkövetés könnyen érthető, érzékelhető, hiszen a gazdasági szereplők által is közvetlenül megfigyelhető ármozgásokra reagál. A monetáris politika átláthatóságát és elszámoltathatóságát is erősíti a rendszer, hisz a jegybank teljesítménye egy világosan megjelölt céllal szembesíthető.

Az inflációs célkövetés és a sokkok

A monetáris hatóság kamatlépései bizonyos átfutással, késleltetéssel hatnak a gazdaságra. Ezért kell előretekintő módon viselkednie, s azzal számolni, hogy 6-18 hónapos időhorizonton tud erőteljesen hatni.

Az inflációs előrejelzés – és egyben a jegybank döntési horizontját – úgy kell kiválasztani, hogy lehetőséget adjon a növekedési megfontolások érvényesítésére is. A jegybank célfüggvényében az infláció és a kibocsátás együttes stabilizálására törekszik. Ez, mint ahogy korábban láttuk, nem jelenti az árstabilitás céljának relativizálását, hiszen a kibocsátás simításához is alapvetően az árstabilitás elérésén át juthatunk el.

Ha a gazdaságot keresleti sokk éri, a jegybanknak azonnal fel kell lépnie annak ellensúlyozása érdekében; az infláció és a növekedés ugyanolyan reakciót tesz szükségessé.

Ha kínálati vagy költségsokk éri a gazdaságot (rossz termés, ÁFA-változtatás stb.), hatásuk általában egy év alatt lecseng, hosszabb horizont esetén a jegybanknak csak a tovagyrúzó hatásokra kell reagálnia. Ritkán, de előfordulhatnak olyan helyzetek, amikor olyan költségsokk éri a gazdaságot, hogy tartósabban is fennmaradhat az infláció és a növekedés közötti átváltás. Ekkor a jegybank lehet „rugalmasabb”, de csak addig, amíg nem veszélyezteti a várakozások horgonyozottságát: feladni nem, legfeljebb kitolni lehet a cél elérését. Ez azonban kockázatos vállalkozás, a jegybanknak mindig vissza kell mérnie, hogy a piaci szereplők megértik, elfogadják a jegybank megfontolásait, és folyamatosan figyelni kell a várakozások alakulását.

Várakozások befolyásolása

Az átláthatóság fontossága több tényezőtől fakad. Egyrészt a demokratikus normáknak való megfelelés megköveteli, hogy a független jegybankoknak továbbra is elszámoltathatóak legyenek.

Másrészt az átláthatóság a várakozásokra gyakorolt hatást is elősegíti. Az inflációs jelentés, a közlemények, a jegybanki vezetők beszédei segítenek abban, hogy a gazdaság szereplői megismerjék a jegybank értékelését a gazdasági folyamatokról, és a jegybank várható lépéseiről.

Végül azzal, hogy a jegybank nyilvánosságra hozza előrejelzéseit, lehetőséget biztosít arra, hogy a piaci szereplők előrejelzéseivel összevessék, és megmérhetődjön a jegybank „kompetenciája”. Az átláthatóságnak ezért kulcsszerepe van a hitelesség megszerzésében.

A megérthetőségre való törekvés ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a jegybanki döntéshozatal egyszerű szabályokkal, tisztán leírható lenne. A monetáris tanács tagjai az információk sokkal szélesebb körét veszik figyelembe, megpróbálják „valós időben” azonosítani a gazdaságban zajló folyamatokat, mérlegelik döntéseik pénz és tőkepiaci folyamatokra gyakorolt hatását, aztán mindezek inflációs hatásait mérlegelve hozzák meg döntésüket. E stratégia eredményességét azonban alátámasztja, hogy ex post jól leírható az inflációs célkövető jegybankok viselkedése egy Taylor-szabállyal, hiszen az infláció jövőbeli pályáját alapvetően a kibocsátási rés és a mai inflációs sokkok befolyásolják.

Végül az előrejelzést célzó jegybanki viselkedés fontos része a kamatok simítása. A jegybanknak el kell kerülnie a sokkok túlreagálását, a monetáris lépések irányának gyakori változtatását. Ezért csak fokozatosan reagálunk az új hírekre, viszont a megfontolt lépések tartósan fennmaradnak. A kiszámíthatóság kulcsfontosságú a hosszabb távú várakozások alakításában.

Hol használják az inflációs célkövetés rendszerét?

A következőkben láthatjuk: az inflációs célkövetés nem a nagy és sikeres országok kiváltsága. Számos olyan kis és nyitott országokban került bevezetésre, melyeknek akut inflációs problémájuk volt, melyet a korábban alkalmazott monetáris rendszerekben nem sikerült megoldani. Amint a grafikon is szemlélteti, mind a fejlett, mind a felzárkózó gazdaságokban eredményes volt az inflációs célkövetés: sikerült az inflációt mérsékelni, és az IMF által publikált tanulmány (WEO 2006) azt is kimutatta, hogy a dezinfláció, illetve az infláció stabilitását előtérbe állító monetáris politika nem járt együtt nagyobb növekedési ingadozásokkal.

Az inflációs célkövetés fejlett (8) és fejlődő (16) országban is működik.

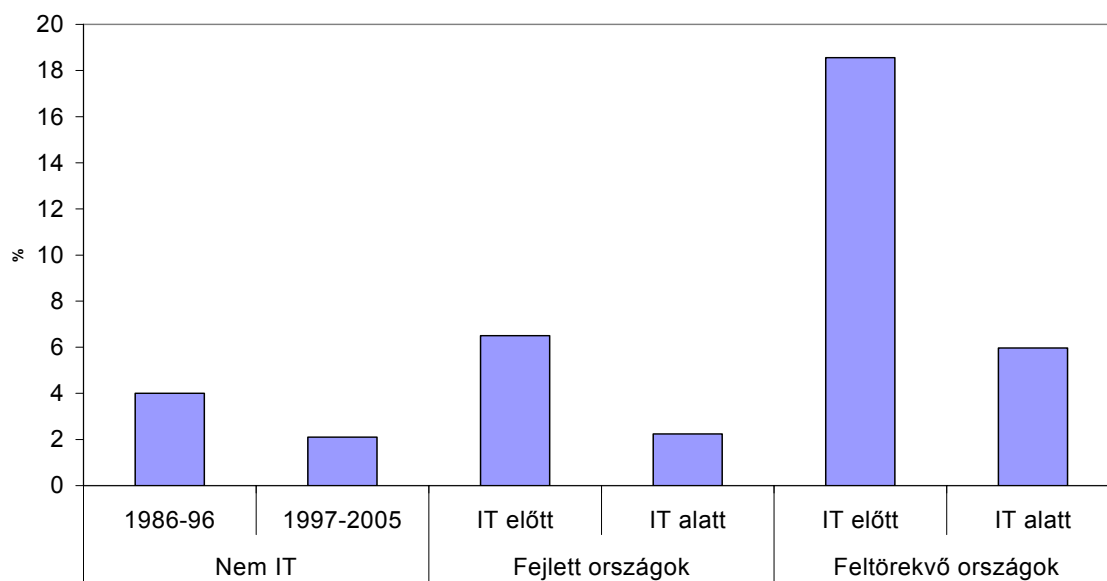
Elsők: Kanada, Új-Zéland, Egyesült Királyság

Nem euroövezeti országok: Norvégia, Svédország

Kelet-Európa: Csehország, Lengyelország, Szlovákia, Románia

Dél-Amerika: Brazília, Chile, Peru, Kolumbia, Mexikó

Ázsia: Izrael, Thaiföld, Fülöp-szigetek

Átlagos infláció

Inflációs célkövetés sérülékeny országokban

Az inflációs célkövetés feltörekvő, piaci országokban tapasztalt sikeressége összefüggésben áll azzal, hogy például az árfolyam rögzítéséhez képest ez egy robusztus rendszer, képes átvészelni átmeneti visszafordulásokat, tőkepiaci hangulatváltozásokat anélkül, hogy a rendszer hitelessége megkérdőjeleződne.

Kis, nyitott országokban az is alapvető kérdés, hogy a tőkepiacok hogyan reagálnak kedvezőtlen külső vagy belső hírekre. A hosszú távú folyamatok tekintetében bizonytalan befektetők gyorsan zárják pozícióikat, így a negatív események multiplikátorává válhatnak. Ezzel szemben, ha van bizalmuk abban, hogy a gazdaságpolitika a helyzet mielőbbi normalizálásán dolgozik, türelmesebbek lehetnek, képesek „kiülni” az átmeneti veszteségeket. Ezért azokban a helyzetekben, amikor egy gazdaság fundamentumai gyengék, még nagyobb szükség van a következetes monetáris politikára. A hosszú távú nominális kiszámíthatóság kulcsszerepet játszik a befektetői bizalom megőrzésében.

Ugyanakkor a rendszer robusztussága nem jelenti azt, hogy bárhol, bármilyen feltételek mellett azonos hatékonysággal tudna működni. Az ún. policy mix mindig számít, s egy expanzív fiskális politika mindig megnehezíti az inflációs célok elérését. Ez nem jelenti azt, hogy ilyen körülmények között a jegybanknak fel kéne adnia a kitűzött célok elérését, hiszen a jegybank mai viselkedése hosszú időre meghatározza a gazdasági szereplők jövőbeli monetáris politikára vonatkozó várakozásait.

Az, hogy a jegybank nehéz időkben is következetesen törekszik az infláció stabilizálására, nem jelenti azt, hogy az inflációs folyamatban soha nincsenek olyan sokkok, amelyek hatását nem lehet ellensúlyozni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a jegybank erőfeszítései hiábavalók, mert nem ugyanabba a folyóba lépünk vissza. Ha a sokk bekövetkezésekor a gazdaság szereplői tudják, hogy a jövőben milyen monetáris politikára számíthatnak, az megváltoztathatja a várakozások formálását, és ezzel az inflációs folyamat dinamikáját.

Napjaink kihívásai

Végül néhány gondolat a magyar monetáris politika aktuális kérdéseiről.

Mint minden jegybanké, az MNB célfüggvénye is két komponensből áll, az infláció és a növekedés stabilitásából:

$$L = -\sum_i \beta^i [\alpha(\pi_i - \bar{\pi})^2 + (1-\alpha)(y_i - \bar{y})^2]$$

A várakozásokkal kiegészített Phillips-görbe azonban azt tanítja nekünk, hogy a növekedést stabilizáló politika előfeltétele az inflációs várakozások stabilitása. Ezt ma nagyon nehéz megítélni: bár a gazdaságot kínálati sokkok sorozata éri, ezek tolvagyűrűző hatásait ellensúlyozhatja a lassuló növekedés.

E bizonytalanság miatt a következő két év monetáris politikájáról azt mondhatjuk, hogy minél több evidenciát szerzünk arról, hogy a várakozásokkal nincs probléma, annál nagyobb tér nyílik a monetáris lazításra. Tehát előretekintünk, ám rövidtávon a várakozások koordinálását legjobban elősegítő kamatpolitikát kell folytatnunk.

Az elmúlt hónapok gyakorlatát folytatva-fejlesztve szeretnénk a jövőben egyre transzparenssebbek lenni, az aktuális kamatdöntésen túl a hosszabb távú stratégiánkról is minél többet elmondani, világossá tenni, hogy a gazdasági folyamatok alakulásának függvényében mit fogunk tenni a kitűzött célok eléréséért. Ha jövőbeli stratégiáról, a kamatpolitika kiszámíthatóságáról beszélünk, világossá kell tenni, hogy a kockázati prémium átmeneti ingadozásaira ez a politika nem képes reagálni.

A konvergenciaprogram kettős célrendszeréről: egyensúly és növekedés

Végül a monetáris politika elméleti és gyakorlati kérdései után engedjenek meg nekem egy rövid kitérőt. Kicsi, nyitott gazdaságokban a monetáris politika nem lehet sikeres fegyelmezett fiskális politika nélkül. Ezért az MNB számára is rendkívül fontos, hogy a fiskális kiigazítás egy új, fenntartható növekedési pályára állítja-e a magyar gazdaságot.

A konvergencia program kettős célrendszerrel bír. Rövid távon, a gyors, erőteljes kiigazítás a kettős deficit problémájának enyhítését kívánta szolgálni, míg a hosszabb távú, strukturális reformok a költségvetési kiigazítás eredményeinek megőrzését, a stop-go ciklusok lezárását s a versenyképesség növelésével a hosszútávú növekedési potenciál erősítését célozzák.

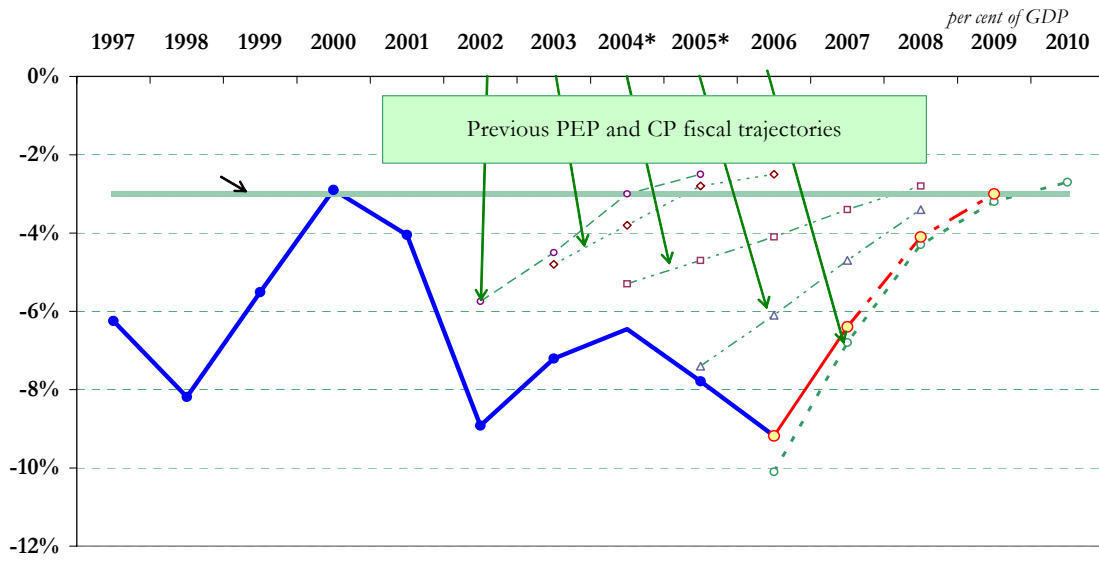
Az elmúlt év intézkedései nyomán jelentős mértékben javult a költségvetés pozíciója, s ez a folyamat még 2008-ban is folytatódik. Ezzel párhuzamosan a külső finanszírozási igény is csökken, igaz valamivel kisebb mértékben. A magyar gazdaság pénzügyi sérülékenysége enyhül. Elkerültünk a közvetlen veszélyzónából.

A konvergenciaprogram rövid távú sikerei azonban nem fedhetik el a program összetételének, jellegének gyengéit. A költségvetési egyensúly megbomlásának legalapvetőbb forrásaira egyelőre nem hoztak gyógyírt az eddigi intézkedések:

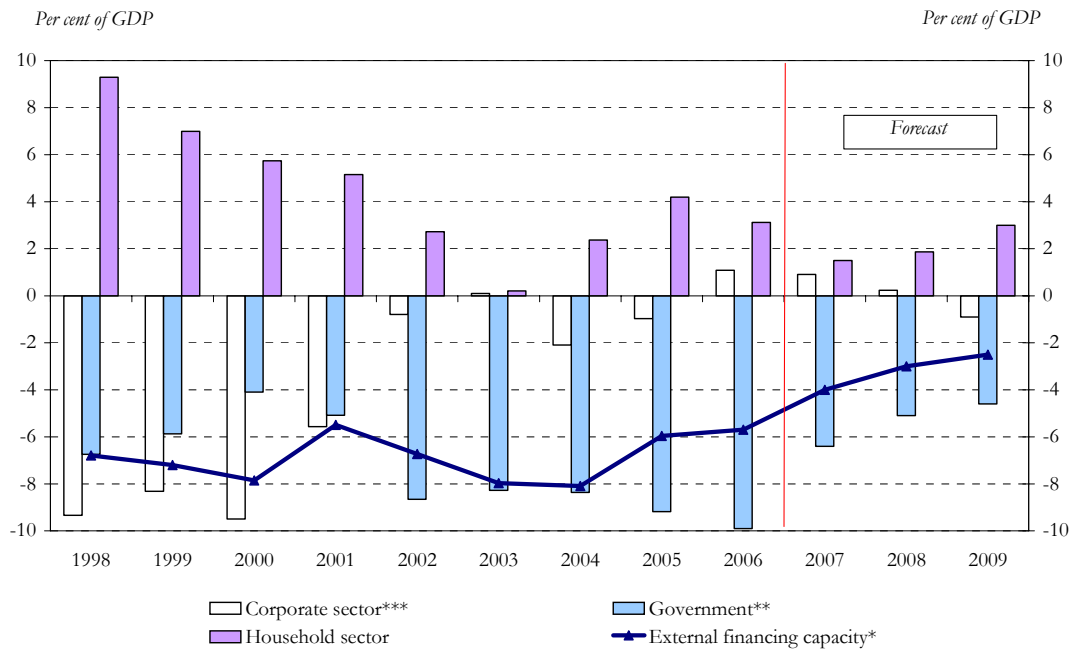
- szociális transzferek elszaladása,
- a munkaképes korú lakosság munkapiac aktivitásának alacsony szintje,
- a hosszú távú versenyképességet veszélyeztető kiugróan magas munkaerőköltség-terhek velünk maradtak.

Félő, hogy ezen problémák orvoslása nélkül a magyar gazdaság a korábbi időszaktól elmaradó fenntartható növekedési pályára áll, a reálkonvergencia lelassul, a költségvetési hiány javuló trendje újra rossz irányba fordul.

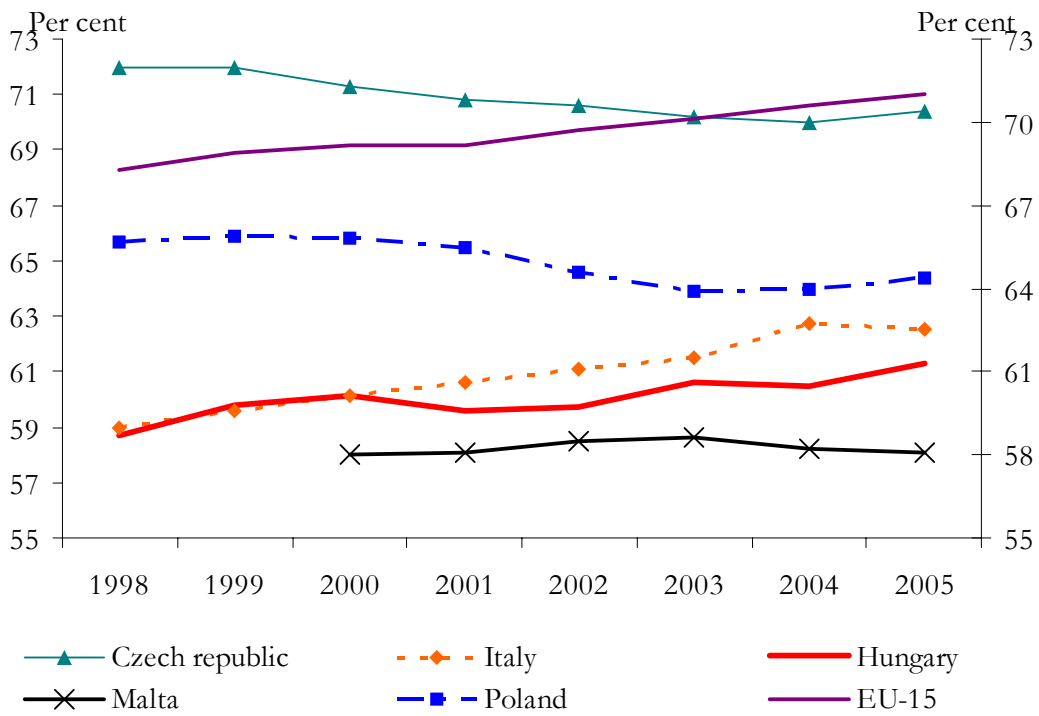
A kiigazítás jó pályán halad

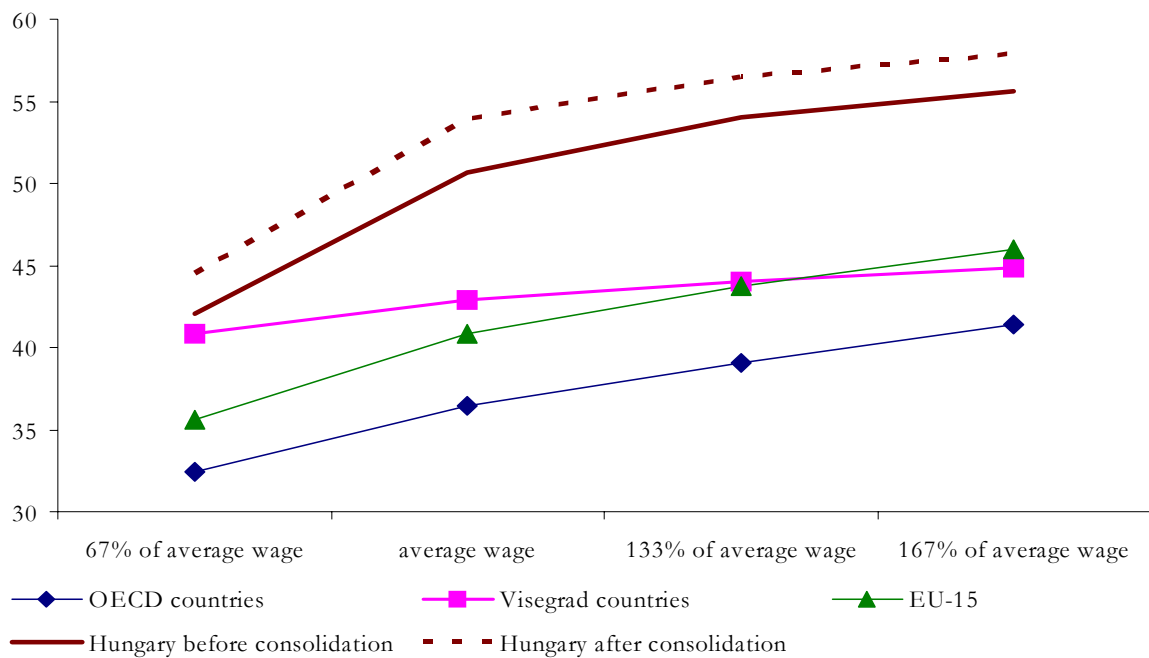
A finanszírozási igény is csökken

Strukturális problémák a munkaerőpiacon – alacsony aktivitás

Az adóék tovább nőtt

További lépések szükségesek a növekedési potenciál javítására

Mit kell tennünk?

Mérlegelnünk kell, valóban képesek vagyunk-e ilyen – európai mércével mérve kiugróan magas arányú – szociális újraelosztást finanszírozni. Szerintem nem! Nem takarítható meg az állami szerepvállalás újragondolása. A szociális transzferek nemzetközi mércével kiugró arányát le kell szorítani.

Olyan strukturális reformokra van szükség, ahol a szociális elosztórendszerek átalakításának a munkaképes korú lakosság aktivizálását is ösztönöznie kell.

Az adóelkerülés további csökkentésével, az adóbeszedés javításával, az adóalapok további szélesítésével, az ingatlanadó használatával meg kell teremteni a lehetőséget az élőmunka-terhek névleges szintjének csökkentésére.

A következő két év sikerét én:

- az adófizetők növekvő számával,
- az aktív népesség növekedésével és
- az üzleti szektor által teremtett új munkahelyek növekvő számával mérném!

Egy utolsó gondolat. Sok szó esik az eurocsatlakozásról, mint a gazdaságpolitika sikeresség mércéjéről. Véleményem szerint, az Európai Közösséghez való csatlakozásunk gazdasági célja nem az euro bevezetése, az legfeljebb eszköze lehet, hanem a társadalmi jólét növelése, a reálkonvergencia. Ezt kell a gazdaságpolitika fókuszába állítanunk.